

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1224

הדלקת הנר: 18:48 צאת השבת: 19:47 רבינו תם: 20:24 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: קומי אורי (ישעיה ס).

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "כי תבוא"

"וישמע ה' את קולנו" (כו, ז).

מה מאושר הוא האדם היודע שעל כל דבר אפשר להתפלל ולשפוך את הנפש לפני המקום ברוך הוא!
מה מאושר הוא, כי על כן לעולם לא ימצאוהו במצב של דכדוך ומרה-שחורה! כי גם אם תפקדנו צרה וצוקה, חלילה,
יהיו בידיו הכלים האמיתיים לשחרר את עצמו מכל יגון ואנחה.
האדמו"ר רבי דוד מלעלוב הודיע פעם לחברו על כוונתו להגיע לביתו על מנת לעשות אצלו את הלילה, ובשעות הבוקר לנסוע
עמו בצוותא אל רבם, החוזה הקדוש מלובלין.
מיהר החבר להודיע לאשתו על האורח המכובד המגיע להתאכסן בצל קורתם, כדי שתכין לכבודו סעודה כיד המלך.
ולא ידע הבעל שבביתו הדל אין כל, כי אם מעט קמח... ומקמח לבד, אי אפשר להכין מאומה.
ברם, האישה הצדקנית לא עשתה חשבונות הרבה. היא לקחה את שיירי-החומרים הדלים שהיו לה בבית, ערבה את הקמח
במים, בלא שומן ובלא תבלין, ואת ה'דייסא' שיצאה הגישה לפני האורח...
האורח, הרבי מלעלוב, אכל והשביע את נפשו ב'מעדן' זה, ומיד לאחר ה'סעודה' נסע יחד עם בעל הבית לובלינה.
בשובו, שח הרבי בהתפעלות לזוגתו: כשהייתי בבית חברי, הגישו לי תבשיל מעשה קדירה – והרגשתי בו טעם גן עדן!...
ידעה הרבנית לבית לעלוב שבעלה הצדיק רחוק מהויות העולם הזה, ומיהרה לשאול את אשת החבר מה ה'מרשם' של
התבשיל שהוגש באותה סעודה, שבעלה הפליג כל כך בשבחו.
סיפרה לה חברתה דברים כהווייתם: עניים ודלים אנחנו, ולפני הסעודה לא היה בביתנו מאומה כדי להטעים ולתבל בו את
התבשיל. והנה ניגש אליי בעלי ומודיע על האורח החשוב שיתאכסן אצלנו. מה עשיתי?
לקחתי את מה שהיה לי בבית, ובשעת הכנת התבשיל נשאתי ליבי אל-על והתפללתי מעומק הלב לשוכן מרומים:
"אנא ה', אתה הרי יודע שלא הייתי חוסכת במעדנים ובתבלינים כדי להנות בהם את הצדיק המגיע אל צל קורתנו.
אבל מה אעשה ובביתי אין מאומה. ולך, ה', הן יש גן עדן שלם. ראה נא בעני אמתך והכנס מעט מטעם הגן-עדן שלך אל תוך
התבשיל שאני מכינה, כדי שאזכה לגרום הנאה לצדיק, ולא אבוש בפניו".
התפילה יצאה מקירות ליבי, והקב"ה הממתיך לתפילותיהן של ישראל, נענה לי, והכניס בתבשיל טעם גן עדן...
מי ששומע את הסיפור המופלא עלול להפטיר ולומר 'הלא מדובר במופת, וכי מה זה שייך אליי', אבל צריך לדעת שלא
בחוכמה אמר זאת. כי כל אחד יכול לפעול דברים כאלו, אם רק ירגיש בתוך ליבו פנימה שאכן יש ביד השי"ת לסייע בעדו.
כל אחד יכול, משום שכל אחד מרגיש את צרתו-הוא, וכשהדבר כואב לו והוא בא לפני שבשמים ומבקש ממנו,
בשפתו ובסגנון-דיבורו, שיציל אותו מן הדבר ההוא, ומפיל תחינה אמיתית מתוך הרגשה ברורה שיש ביד הקב"ה לעזור לו,
אל יתפלא אם יפגוש את עצמו נתון באותו 'מופת' שעשתה האישה הצדקנית ההיא.
וכי יבצר מיד הקב"ה להכניס טעם גן עדן במאכל, למרות שהחומרים ששימשו לעשייתו היו דלים ביותר?
הלא חונקנו מילדותנו שהאלוקים – כל-יכול הוא, והכל תלוי בתפילתו של האדם!
ואין הדברים דמיוניים כלל וכלל. על כל דבר אפשר להתפלל. ממש על כל דבר.
ואם דיברנו והתחזקנו בעניין התפילה, יש להדגיש שלפעמים צריך לדעת כיצד להתפלל. ובאלו זכויות להיתפס.
תפילתה של הרבנית זילברשטיין ע"ה הייתה בצורה נפלאה. פעם דפקה בדלת אישה שנוזקה לעצתה, וכיוון ששמעה דיבורים
מתוך הבית, הייתה סבורה שהרבנית משוחחת עם מישהו ולא רצתה להפריע.
כך המתינה זמן ממושך עד שפסקו הדיבורים, ואז דפקה בדלת, והרבנית פתחה. רק אז נוכחה האורחת לדעת שאין איש
בבית, והרבנית התפללה, ודיברה עם בוראה, כאדם ששח עם אביו. ובאמת, כך נהג אביה, מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל,
שבשעת לימודו הוא מדבר ומשוחח, ואדם מן הצד בטוח שיש לו חברותא.
וכמו שהוא, זצ"ל, הסביר את הגמרא כאילו היה אדם יושב מולו, מפרק ומבהיר את כל חלקי הסוגיא לפרטיה,
כך היא התנהגה עם אביה שבשמים, שוחחה עמו, ביקשה ממנו, שפכה לבה לפניו (עלינו לשבח).

"לא עברתי ממצוותיך ולא שכחתי" (כו, יג).

לפנינו ספור נפלא, שנשמע מפי בעל המעשה:

גְּדַלְתִּי בְּבֵית מִנְחֵק מִשְׁמִירַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת - פֶּתַח הָאִישׁ וְסִפֵּר - בְּמִרוּצַת חַיִּי נֶצַח לִי לֹא פָּעַם לַעֲבֹד בְּקִרְבַּת שׁוּמְרֵי תּוֹרָה
וּמִצְוֹת. מֵעוֹלָם לֹא הִתְעַנֵּנִתִי יָתֵר עַל הַמִּצְוָה בְּאַרְחֻת חַיִּיהֶם, אוֹלָם דָּבָר אֶחָד תִּמְדִּי תִּפְסֵם אֶת תְּשׁוּמַת לְבִי וְגִרָם לִי לְהִתְפַּעֲלוֹת
יְתֵרָה: נִפְעַמְתִּי תִמְדִּי לְהִתְבּוֹן בְּאוֹתָם יְהוּדִים, שֶׁבְּטָרָם הִכְנִיסוּ דָּבָר מֵאֶחָל אוֹ מִשְׁקָה לְפִיהֶם הָיוּ עוֹצְרִים וּמִבְרָכִים, וְרַק לְאַחַר
מִכּוֹן מִשְׁבִּיעִים אֶת רַעְבוֹנָם. כִּשְׁלֻעָמִי, בְּכָל פֶּעַם שֶׁנִּטְלַתִּי דָּבָר מֵאֶחָל כְּדִי לְהַשְׁבִּיעַ אֶת רַעְבוֹנִי, מִחֲשַׁבְתִּי הִיחִידָה הָיְתָה נִתּוֹנָה
לְמֵאֶחָל שְׂבִידִי. עַצֵּם הִכְלַת שֶׁל בֶּן אֲנוּשׁ לְבָלוֹם אֶת תְּאֻזָּתוֹ לְרַגֵּעַ קָל, לְהִתְבּוֹן וּלְהַכִּיר מִי בָּרָא אֶת הַמֵּאֶחָל שְׂבִידוֹ וּלְהוֹדוֹת לוֹ
עַל כֵּךְ בְּבִרְכָּה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים, הָיְתָה בְּשִׁבְלִי הַתְּגַלְמוֹת שֶׁל נֶחָחוֹן הָרוּחַ עַל הַחֹמֶר - נֶחָחוֹן הָאֲנוּשִׁיּוֹת עַל הַבְּהֵמִיּוֹת.
אוֹלָם לְמִרּוֹת הַכֹּל לֹא הָיִיתִי מְסֻגָּל עֲדוֹן לַעֲשׂוֹת הַצֵּדֶק הַמִּתְבַּקֵּשׁ. חֲשַׁשְׁתִּי מֵהִמְחִיבּוֹת שֶׁתּוֹצֵר אֲצִלִּי בְּעֻקְבוֹת הַבְּנָה זֹ.
הַמִּשְׁכָּתִּי בְּשִׁגְרַת חַיִּי, תּוֹךְ שְׁמוֹפֶעֶם לְפֶעַם לְבִי נִזְקַפְנִי, מְדוּעַ אֵינִי נֹאֵה דּוֹרֵשׁ וְנֹאֵה מְקִיָּם...
הַמִּפְנִיָּה הַתִּרְחָשׁ בְּאִמְצָעוֹת סִפּוֹר מִפְתִּיעַ. בְּיוֹם מִן הַיָּמִים הַצִּרְכָּתִי לְבַקֵּר בְּמִסְגֵּרַת עֲבוֹדָתִי בְּחִנּוּ חֻקְלָאִית גְּדוֹלָה. רַק כִּשְׁהִגַּעְתִּי
לְמִקּוֹם הַתִּבְרָר לִי שֶׁבְּעֻלָּה הוּא יְדִידִי מִנְעָר שְׁבִשְׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת הַחַל לְשֹׁמֵר מִצְוֹת. שְׁמַחְנוּ לְפָגֶשׁ זֶה אֶת זֶה, שׁוֹחֲחֵנוּ בְּיָדֵינוֹת,
וּבְטָרָם פְּנִיתִי לְלֶכֶת הָצִיעַ לִי חֲבָרִי לַחֲזוֹת בְּתוֹפְעָה מְעֻנֵּינָה בְּיוֹתֵר.
הוּא הוֹבִילָנִי אֶל דִּיר הָעֲזִים שֶׁשׁוֹכֵן בְּיִצְרָתִי הַחֲנוּ. בְּפֶתַח הַדִּיר רָבְצוּ חֲמֹשֶׁה כְּלָבִים אֵימְתָנִים שֶׁהִפְקְדוּ לְשֹׁמֵר מִפְּנֵי גַנִּיבוֹת
הַצֹּאן. הַכְּלָבִים נָרְאוּ מְרַעֲבִים, וִידִידִי שֶׁלֹּף פִּסּוֹת בֶּשֶׂר מִתּוֹךְ שְׁקִית שְׁאֵחוֹ בְּיָדוֹ, וְהַשְׁלִיכוּ לַעֲבֹר הַכְּלָבִים. צִפִּיתִי שֶׁהִלְכוּ יַעֲוִטוּ
מִיד עַל מְזוֹנָם, אֵךְ הַפְתַּעְתִּי כִּשְׂרָאִיתִי שֶׁהַכְּלָבִים לֹא נִגְעוּ כֹּלל בְּמְזוֹן הַטֶּרִי שֶׁהִשְׁלַךְ לְפָנֵיהֶם. הֵם נִגְשׁוּ אֶל הָאֶכֶל, לְשׁוֹנֵם נְטִיפָה

ריר, אולם הם לא העזו לגעת באכל. אז אף שלף ידיו מכיסו בקבוק מים קטן וברך בקול ובכונה: "ברוך אתה... שהכל נהיה בדברך". ברגע שסיים את הברכה, כבר עטו הפלבים על מזונם ובו רגע לא הותירו ממנו זכר. המחזה המפלא הדהים אותי. אם עד כה ראיתי בני אדם דתיים שאינם אוכלים בלא ברכה, לפתע גיליתי כי יש אף פלבים דתיים המקפידים שלא לאכל בלא ברכה... עמדתו מבלבל לכוח המחזה, וידידי חלץ אותי מהבלבול בהסברו המרתק על פשר התופעה המוזרה: 'כפי שבנדאי אתה מבין, הפלבים הללו אינם נמצאים כאן כ'חיות מחמד'... הם נמצאים כאן בתפקיד חשוב של שמירה על הצאן מגנבים. ובכן, בשנה שעברה ארע לי מקרה מצער מאד, באשר כמה משכני...', המשיך ידידי וספר, ובנדה זו נסדק מעט קולו. הוא הביט בעיניו מצעפות לעבר הכפר הערבי הסמוך והמשיך: 'גנבים נאלחים הגיעו באישון לילה לעדרי ונזלו מתוכו עשרות ראשי צאן אשר שונים הכולל הגיע לכדי סכום עצום של למעלה ממאה וחמשים אלף שקלים. בבקר שלמחרת, ברגע שהתקרבותי לחנה כבר חשתי בשקט המוזר ונחרדתי. באשר התקרבותי לדיר ונוכחתי בטרגדיה, הלכתי מיד לראות את שלומם של הפלבים, ומחר מאד הבנתי הכל. מסתבר כי הגנבים המתחכמים השליכו לפנייהם חתיכות מזון שהרעלו ברעל חריף ביותר, מה שגרם למותם תוך שניות ספורות.

לאחר שרגעתי קמעה מהשבר הגדול שפקדני, נטלתי הלוואות ורכשתי עדר חדש של עזים, ובנוסף רכשתי חמשה פלבי שמירה חדשים. נסיתי לחשב על רעיון כיצד לגרם שמקרה כזה לא ישנה, ובזרז העולם נתן בלבי רעיון; בעזרת מאלף פלבים ממחנה הצלחתי לאלף את הפלבים החדשים שלא יגעו באכל מכל סוג שהוא שיונח לפנייהם, מבלי שישמעו קדם לכן את ברפת 'שהכל נהיה בדברך'. לאחר שהצלחתי לאלפם, ידעתי כי מעתה ואילך נעול פיהם של הפלבים במנועול בעל 'קוד סודי' שהגנבים הפוטנציאליים לעולם לא יצליחו לפענח... מאז ואילך, בחסדי שמם, לבי שקט.

נפרדתי מידידי החקלאי לשלום ולברכה ופניתי לשוב לביתי, המום ונדדה מהתופעה המפלאה. התחלתי להתגבר בנקיפות מצפוני שלא הרפו ממני לרגע. 'אפילו פלבים יכולים להתאפק ולא להכניס אוכל לפיהם לפני שהם שומעים ברכה', הרהרתי לעצמי, 'ואתה מה?! כשאתה רואה מאכל הינד אוכל אותו מיד ולא יכול לעצור ולהודות לה' יתברך על המזון שהכין עבורך ברחמי... (ויעוין באלשיך הקדוש שמות כ"ג-א').

במיוחד נגע ללבי האפן שבו תאר ידידי את הדברים - בכניסו פיהם של הפלבים נעול במנועול בעל קוד סודי שעד שלא ישתחררו, הפלבים לא יאכלו. חשבתי לעצמי כי גם אני אמור לחנך את עצמי לריסון ולהתאפקות, גם הפה שלי אמור להיות נעול במנועול כזה, שאמור למנוע ממני לאכל מבלי לברך, ולא הצלחתי להסתדר עם העבודה שאני מרשה לעצמי לאכל בלא ברכה... כיון שהגעתי להכרה בחשיבות הברכה, התחלתי להעמיק ולחשב למי מברכים. התעוררו בי שאלות רבות והחלטתי ללכת ל'סמינר' שארגן על ידי אחד מארגוני החזרה בתשובה כדי לברר. משם היתה הדרך קצרה עד לקבלת על מצוות באפן מלא... (אחת שאלתי).

"והיו חייד תלואים" [כח, סו].

ב' במסורה: והיו חייד תלואים. ועמי תלואים למשובתי (הושע י"א, ד). והינו דאמרינן (ר"ה ט"ז): בינוניים תלואים ועומדים בין ראש השנה ליום הכפורים, וכן נכתבים לחיים, לא וכן נכתבים למיתה. והוה ועמי תלואים, שתלואים ועומדים עד שייעשו תשובה (בעל הטורים). אדם זקן תושב שכונה מכבדת במרכז הארץ, הנו בעלי של בית פרטי שסביבו חצר רחבת ידים. עסוקו היומיומי של הזקן במשך שנים היה "עבירת גרוטאות"... הזקן האגרון היה רוכב על תלת-אופן במשך כל שעות היום, נזכר בכל פח אשפה מוזדמן, מחטט בערמות פסלת, מחפש ומחפש עד שהיה מוצא את הגרוטאה החביבה עליו, מעלה אותה על עגלתו, ודוהר לחצרו על מנת לשמרה שם. כך, במשך שלושים שנות עמל ויגיעה, צבר בביתו ובחצרו ערמת גרוטאות נכבדה, שגבהה כגבה שתי קומות! עם הזמן היתה חצרו למקום משפנם של רמשים ושל מכרסמים למיניהם. עכברים וחלדות שרצו בחצר בהמוניהם, והיו נכנסים לבקורים גם בחצרות הסמוכות... השכנים סבלו מאוד מהתופעה והיו מתקשרים לעירייה ומתלוננים על האספן. באחד הימים החלט בעירייה לשלם קצ' למפעל ולהתחיל במבצע נרחב של פינוי החצר. כאשר קבל בעל החצר את המכתב המודיע על הפנוי המתחל, הכריז בנחרצות בפני כל און קשובה: "לא אתן לגעת אפילו בפרט אחד! לא אסכים בשום אפן שינעלו אותי מרכושי!"

בבוא הפועלים לפנות את השטח עצר אותם הזקן בגופו ממש, רקע בגידו וברגליו ונסה לחסם את כניסת המשאיות. בשל התנגדותו העזה לא היה ניתן להתחיל בעבודות הפנוי. בסופו של דבר התערבה המשטרה והוא נעצר למשך מהלך הפנוי... לצד פנוי החצר נזקקו המפעלים לעשרות משאיות אשפה! בסופו של דבר הכתר המבצע בהצלחה - החצר פנתה לחלוטין וישנתה את פניה לבלי הכר. אך לא די בכך. משעם מחלקת איכות הסביבה נשלחו למקום פועלים, והם הפכו את החצר לפנת חמד: דשא ירק, פרחי נוי ססגוניים וצצים נאים נטעו בחצר, ומערכת השקיה אוטומטית התקנה בגנה והפיחה בצמחיה רוח חיים. גם ספסלי ישיבה נוחים התקנו במקום, ולחצר היתה עדנה. רק בתם העבודות שחרר הזקן לביתו החדש.

פעבר מספר חדשים הגיע למקום פתב עתון ששמע על המבצע, ורצה לבדק מה מעשיו של הזקן בתנאי החיים החדשים, האם הוא הצליח לשרד את הפנוי, והאם לא קבל התקף לב, כפי שהצהיר כשמנע את פנוי הגרוטאות... כשהתקרב אל החצר, נגלה לעיניו מחזה מפתיע: הקשיש יושב בשלוחה בגנתו הנהדרת, ומתענג על יקנה והדרה. העתונאי נש אלוו בעדינות, ובקש לשמע ממנו: "אחד אתה מרגיש היום במקום?"

הזקן עונה לו בחיוך רחב: "מה אמר לך... יש חיים לאחר המות! אחרי שלושים שנה שמחתי לגלות שהשמש זורחת החל מחמש בבקר, ולא רק מהשעה עשר, שכן בכל השנים הגרוטאות כסו את אור השמש בביתי עד השעה עשר... תרה מזו, במשך שלושים שנה סבלתי מקצר נשימה, כי פמויות האבק כאן היו עצומות... עכברושים ונחשים היו אורחי הקבועים, יתושים ופרעושים מלאו את ביתי לאלפיהם... עכשו ברוך ה' כבר אינני סובל מקצר נשימה. נחשים, עכברים ומעופפים אינם מצויים יותר. האויר הצח ממלא את ראיתי, ובסיעתא דשמיא הבריאות שלי טובה יותר. בקצור, ביום אחד הפכתי להיות צעיר בשלושים שנה..."

מעשה נפלא זה יכול להמחיש לנו את תפקידנו במשך החיים בכלל, ובנימים הנוראים בפרט; לכל אחד יש גרוטאות ואשפה - עברות, מדות רעות, הרגלים שליליים - אותם אסף וצבר במהלך השנים, ומהם הוא חושש ופחד להפריד. הוא חושב לעצמו: 'לא אצליח לשרד בלי זה, כי לא שך לחיות אחרת'... אף שבסתר לבו יודע הוא שלקווי אלו משרצים בתוכו "נחשים ועכברים" רלב... אין צרך להאריך ולפרט על אילו "גרוטאות" מדבר, כי לב יודע מרת נפשו. אחד לקוי במדת הפעם המגנה או בגאונה הנתעבת, אחד לקוי בדבור או בשמיעת לשון הרע - הוא חב לשמע כל בל של חדשות על נושא מסים, וחושב שאם לא ישמע את ה'ניינסי' עולמו יחרב...

נשאל את עצמו: איפה היה הזקן הזה שלושים שנה? וכי לא הבחין בעבודה שבינו מלא באבק, גדוש בפרש וסחי ורמשים?! איך הוא לא הרגיש שהוא חי במזבלה צבורית?! - התשובה פשוטה ביותר: מי שחי באשפה, אינו מרגיש! מה שבטוח הוא, שמי שנקבל על עצמו להפריד מהדברים שהוא לקוי בהם, להשיל מעצמו את הגרוטאות והטנוף, ירגיש לאחר תקופה קצרה ש'יש חיים לאחר המות'. הוא יתפז למאשר ויחיו יתפכו לחדשים ממש, בבחינת "תחנית המתים", בדומה להרגשת אותו זקן לאחר סליק האשפה מביתו... (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ אורית מור בת תלעת ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אהוד בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ רבי שלום מאיר בן מרדכי ז"ל, לע"נ לי בתון בן פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com